

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/179/2018
Identifikačné číslo spisu: 5115232534
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górász
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5115232534.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. Štefana Súkeníka - KINEKUS, s miestom podnikania v Kysuckom Novom Meste, 9. mája 1181/50, zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Glovniakom, so sídlom v Žiline, D. Dlabača 2748/28 proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom s príslušenstvom, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25C/541/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. januára 2018, sp. zn. 9Co 252/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. apríla 2017, č. k. 25C/541/2015-181 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanej náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. titulom nesprávneho úradného postupu a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci OO PZ SR Žilina - východ a OO PZ SR Kysucké Nové Mesto pri zaistení motorového vozidla podľa § 21 ods. 1, 9 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Škodu vyčíslil vo výške 32 372,57 eur, pričom táto mala pozostávať zo sumy 12 500,- eur titulom straty na hodnote vozidla od jeho zaistenia 9. júla 2009 do vyhotovenia znaleckého posudku 9. augusta 2015, zo sumy 19 862,57 eur titulom straty za neužívanie vozidla v uvedenom období na podnikateľské účely a zo sumy 1 670,76 eur titulom náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (vyhotovenie znaleckého posudku 641,30 eur, odmena za právne služby 989,46 eur, paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,-eur).

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že vozidlo žalobcu bolo v pátraní SIS s tým, že OO PZ SR Žilina - východ dňa 9. júla 2009 toto vozidlo zaistilo z dôvodu, že tu bolo podozrenie, že predmetné vozidlo súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jeho zaistenie bolo potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku. Následne OO PZ SR Kysucké Nové Mesto listom z 22. septembra 2009 žalobcovi oznámilo, že predmetné motorové vozidlo bolo zaistené podľa § 21 ods. 1 z. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, pretože bolo zistené, že pochádza z krádeže v Taliansku vykonanej 19. marca 2006 až 20. marca 2006 a z uvedeného dôvodu bola dňa 17. augusta 2009 prostredníctvom MV SR, PPZ, Úrad medzinárodnej spolupráce, Národná ústredňa SIRENE slovenská strana požiadaná o spoluprácu pri odovzdaní vozidla do trestného konania, s tým, že žalobcovi, ktorý si naň uplatnil nárok, bolo súčasne odporúčené podľa § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z. z., aby si v lehote 60 dní od doručenia oznámenia uplatnil vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde, pričom v tejto lehote bol povinný oznámiť útvaru, ktorý vec uložil do úschovy, na ktorom súde právo uplatnil. Podľa tvrdenia polície v čase zaistenia si nárok na vlastníctvo k tomuto vozidlu uplatnila aj talianska poisťovacia spoločnosť.

4. Nesprávneho úradného postupu (zaistením veci) sa malo podľa žalobcu dopustiť OO PZ SR Žilina - východ (dňa 9. júla 2009) a v nadväznosti naň aj OO PZ SR Kysucké Nové Mesto, ktoré listom z 22. septembra 2009 žalobcovi oznámilo vyššie uvedené skutočnosti. Podľa žalobcu predmetné motorové vozidlo mu nemalo byť zaistené podľa § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z., ale správny mal byť taký postup, že malo byť začaté trestné stíhanie vo veci a motorové vozidlo malo byť ním následne vydané podľa § 89 Trestného poriadku alebo mu malo byť odňaté podľa § 91 Trestného poriadku, keďže bolo (podľa tvrdení polície) vecou dôležitou pre trestné konanie. Existovalo totiž jednoznačné podozrenie, že bolo ukradnuté, a teda bude dôležitou vecou pre trestné konanie pre trestný čin krádeže, podozrenie zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania identifikačných údajov a podozrenie zo spáchania trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Policajti sa týmto mali dopustiť nesprávneho úradného postupu, čo malo za následok vznik škody.

5. Súd prvej inštancie však nemal existenciu nesprávneho úradného postupu orgánov polície za preukázanú, keďže podľa neho žalobca nepredložil žiadny dôkaz, z ktorého by bolo možné jednoznačne konštatovať, že postup polície (všeobecne) bol v rozpore s ustanovením § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. Žalobca podľa súdu nepreukázal, že by vo veci namiesto vykonaného postupu malo byť začaté trestné stíhanie aspoň vo veci, a že v rámci uvedeného by mala byť vec - predmetné motorové vozidlo - vydaná alebo odňatá podľa ustanovení Trestného poriadku. Pokiaľ v konaní nebola preukázaná pravdivosť tvrdenia žalobcu o nesprávnom úradnom postupe polície, nebolo možné žalobe vyhovieť. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

6. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 11. januára 2018, sp. zn. 9Co/252/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, tak po skutkovej, ako aj právnej stránke. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že z oznámenia OO PZ SR Kysucké Nové Mesto z 22. septembra 2009 vyplynulo, že dôvodom zaistenia vozidla 9. júla 2009 spoločnosťou TRUCKCENTRUM s. r. o. (nie žalobcovi) bola skutočnosť, že vozidlo malo pochádzať z krádeže v Taliansku, ku ktorej malo dôjsť 19. marca 2006 až 20. marca 2006, z dôvodu ktorého bola dňa 17. augusta 2009 požiadaná národná ústredňa SIRENE o spoluprácu pri jeho odovzdaní do trestného konania. K zaisteniu vozidla došlo podľa § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, pretože vozidlo súviselo so spáchaním trestného činu krádeže v Taliansku a jeho zaistenie bolo potrebné na vykonanie potrebných úkonov na zistenie skutkového stavu veci. Zaistenie však nebolo potrebné pre rozhodnutie (začatie trestného stíhania vo veci) slovenských orgánov činných v trestnom konaní (§

21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z.) vzhľadom na územnú pôsobnosť Trestného zákona, keď aj skutočnosti uvádzané žalobcom ohľadne osobnej pôsobnosti Trestného zákona zostali v pozícii iba ničím nepodložených tvrdení. O vec dôležitú pre trestné konanie nešlo ani pre prípad podozrenia zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania identifikačných údajov, keďže skúmaním kriminalisticko-expertízneho ústavu policajného zboru bolo už 21. júla 2009 zistené, že nedošlo k žiadnym cudzím zásahom do vyhotovenia VIN-čísła predmetného vozidla. Vecou dôležitou pre trestné konanie predmetné vozidlo nebolo ani z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti, keďže ako vyplývalo z úradného záznamu OO PZ Nové Zámky z 19. októbra 2009, neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by viedli k začatiu trestného stíhania voči konkrétnej osobe.

Z policajných databáz jednoznačne vyplývalo, kde a kedy bolo predmetné vozidlo (stotožnené VIN číslom, registračnou značkou, výrobcom, aj modelom) ukradnuté, pričom oznámenie ako verejná listina potvrdzovala pravdivosť toho, čo polícia v nej na základe svojich databáz uviedla, keď žalobcom uvádzané skutočnosti zostali v pozícii iba ničím nepreukázaných tvrdení. Vzhľadom na pochybnosti o vlastníctve talianskej poisťovacej spoločnosti, ako aj žalobcu, bolo zaistenie tohto vozidla a jeho uloženie do úschovy v súlade s § 21 ods. 1, 9 z. č. 171/1993 Z. z., z ktorého dôvodu (pochybnosti o vlastníctve) samotný žalobca podal žalobu (na základe nezáväzného odporúčania polície) na Okresný súd Bratislava I, na ktorom sa v konaní, sp. zn. 31Cb/201/2009 domáhal a domáha určenia vlastníckeho práva k vozidlu proti žalovanej, ako aj iným osobám (č. l. 1 rub, č. l. 172 spisu).

7. Odvolací súd mal za to, že nakoľko bol postup polície v súlade so zákonom, nebol dôvod ani na prerušenie konania do skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava I podľa § 164 CSP. Výslovné nezamietnutie návrhu na prerušenie konania súdom prvej inštancie nepredstavovalo takú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (to, že súd prvej inštancie konanie nemienil prerušiť, vyjadril rozhodnutím vo veci samej). Rovnako nebol dôvod na priznanie žalovanej sumy ani titulom nároku

na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „ústava“), keďže podľa žaloby sa takýto nárok predmetom konania nestal. Nedôvodný bol i poukaz žalobcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.

4Cdo 87/2011, keďže závery tohto rozhodnutia neboli v danej veci aplikovateľné, nakoľko

v danom spore sa žalobca ako vlastníak domáhal vydania vozidla, ktoré nebolo v cudzine ukradnuté, ale pre neho riadne zakúpené a pochybnosti o jeho vlastníckom práve tu nevznikli. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť

a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca totiž v podaní zo 16. januára 2017 explicitne uviedol, že „pokiaľ by aj bolo súdom vyhodnotenú konanie polície ako oprávnené, tak ním popísaný skutkový stav je v rozpore aj s ustanovením čl. 20 ods. 4 Ústavy SR

a tak uplatnenú sumu by bolo možné na základe popísaného skutkového stavu právne posúdiť ako nárok na zaplatenie primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k predmetnému vozidlu.“ Súd prvej inštancie sa však vo svojom rozhodnutí otázkam súladnosti alebo nesúladnosti postupu žalovanej s ústavou napriek jeho námietkam nevenoval, a preto svoje rozhodnutie v tejto otázke nijako neodôvodnil, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. Hoci uvedené namietal i v odvolaní, ani odvolací súd tomuto nevenoval bližšiu pozornosť, keď vo svojom rozhodnutí iba stroho konštatoval, že „podľa žaloby takýto nárok predmetom konania nebol“. Preto i rozhodnutie odvolacieho súdu žalobca považuje v tomto smere za riadne neodôvodnené a nepreskúmateľné. Tým, že sa súdy odmietli zaoberať nárokom žalobcu i z pohľadu jeho práva zakotveného v čl. 20 ods. 4 ústavy, porušili jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V ďalšom videl žalobca porušenie jeho procesných práv i v tom, že súd prvej inštancie nerozhodol

o jeho návrhu na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31Cb/201/2009 (konanie o určenie vlastníckeho práva k vozidlu).

Za nesprávny potom označil názor odvolacieho súdu, ktorým konštatoval, že súd prvej inštancie vyjadril rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania rozhodnutím vo veci samej. Podľa žalobcu však nie je možné rozhodnutím vo veci samej vyjadrovať aj niečo iné

- rozhodnutie o procesnej otázke, a preto súd vôbec o návrhu na prerušenie konania nerozhodol. Týmto došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. V ďalšom žalobca namietal nesprávne hodnotenie dôkazov odvolacím súdom, keď napr. bližšie neurčenému oznámeniu (oznámenie z databáz polície - lustrácia z 8. júla 2009) priznal status verejnej listiny. Ak potom súd z procesného hľadiska prihliadal na nejaký dokument žalovanej ako na verejnú listinu, pričom od žalovanej potom nepožadoval preukázanie svojich tvrdení, avšak od žalobcu

ich preukázanie požadoval, porušil tým procesné práva žalobcu o produkovani prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a neoprávnene zvýhodnil žalovanú, čím rovnako porušil práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca poukazoval na to, že polícia v rámci potvrdenia o zaistení veci z 9. júla 2009 neuviedla žiaden konkrétny dôvod na zaistenie veci. V tomto potvrdení došlo iba k skopírovaniu všetkých možných dôvodov uvedených v zákone. Aj takéto konanie polície, ktorá sa takto snaží ponechať si priestor pre dodatočné zmeny a dopĺňanie dôvodov, ktoré skutkovo nevymedzila tak, aby nebola možná dodatočná zámena, je konanie protiprávne, ktoré malo za následok protiprávnosť samotného zaistenia veci, a tak aj akéhokoľvek ďalšieho postupu. K týmto podstatným tvrdeniam sa súd prvej inštancie nevyjadril, neuviedol, ktorú skutočnosť vyhodnotil ako dôvod na zaistenie - skutkovo nevymedzil súdom akceptovaný dôvod zaistenia vozidla. Pokiaľ následne odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s takými (neexistujúcimi) dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, ani jeho rozhodnutie nemožno považovať za riadne odôvodnené, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Pokiaľ by vec bola zaistená z dôvodu,

že vozidlo bolo odcudzené, súd by musel dospieť k zisteniu, že vznikli pochybnosti o vlastníckom práve, kto tieto pochybnosti vyvolal, akým a či relevantným právnym úkonom a tieto skutočnosti aspoň stručne identifikovať v rámci odôvodnenia, ale hlavne uzavrieť,

že tieto pochybnosti boli vyvolané v čase zaistenia vozidla, t. j. v čase maximálne 90 dní

od 9. júla 2009, čo žalobca v celom rozsahu popieral a žalovaná nepreukázala a súd nesprávne skúmal. Takisto, ak by sa vykonanými úkonmi potvrdilo, že zaistená vec súvisí s trestným činom - bola odcudzená, policajt je povinný zaistenú vec neodkladne odovzdať príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní, čo taktiež vylučuje dôvod zaistenia - zadržanie z dôvodu, že vec bola odcudzená, resp. vylučuje následné uloženie vozidla do úschovy. Súdy sa týmto skutočnostiam absolútne nevenovali a v tejto časti svoje rozhodnutia neodôvodnili. Nedostatočným odôvodnením svojich rozhodnutí potom porušili právo žalobcu na spravodlivý proces.

9. Žalovaná vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie zamietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

12. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

15. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

16. Žalobca podal dovolanie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP).

17. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

19. Dovolateľ namietal skutočnosť, že sudy jeho nárok právne neposudzovali i podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, t. j. ako nárok na zaplatenie primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, svoje rozhodnutia v tomto smere nijako neodôvodnili, v dôsledku čoho možno ich rozhodnutia považovať za nepreskúmateľné. Rozhodnutia možno podľa dovolateľa považovať za nepreskúmateľné aj z dôvodu, že sa v nich sudy riadne nevysporiadali (nevyhodnotili), ktorú skutočnosť považovali za dôvod na zaistenie vozidla, t. j. skutkovo nevymedzili nimi akceptovaný dôvod zaistenia vozidla.

20. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť

rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

21. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú potom zrejme jeho úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o tom, že žaloba je nedôvodná, keďže v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovanej. Nebolo totiž preukázané, že k zaisteniu motorového vozidla žalobcu a jeho zloženiu do úschovy postupom podľa § 21 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore došlo v rozpore so zákonom, resp. boli pritom porušené ustanovenia uvedeného zákona. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že dotknuté vozidlo súviselo so spáchaním trestného činu krádeže, ku ktorej malo dôjsť v Taliansku, a preto jeho zaistenie bolo potrebné na vykonanie úkonov, potrebných na zistenie skutkového stavu veci. Keďže v súvislosti s týmto vozidlom súčasne nebol spáchaný trestný čin aj na území Slovenskej republiky (nebolo podozrenie zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania identifikačných údajov, ani podozrenie zo spáchania trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti), nebol dôvodný postup na vydanie alebo odňatie veci podľa ustanovení Trestného poriadku. Z policajných databáz podľa odvolacieho súdu vyplynulo, kde a kedy bolo predmetné vozidlo (stotožnené VIN číslom, registračnou značkou, výrobcom, aj modelom) ukradnuté, pričom tieto skutočnosti bolo potrebné považovať za pravdivé. Tvrdenie žalobcu o opaku zostalo iba v pozícii ničím nepreukázaných tvrdení. Pokiaľ išlo o vlastnícke právo k dotknutému vozidlu, vzhľadom na vzniknuté pochybnosti (či patrí talianskej poisťovacej spoločnosti alebo žalobcovi) bol podľa odvolacieho súdu správny i postup žalovanej, ktorým vozidlo uložila do úschovy a žalobcu v tomto smere vyzvala na podanie určovacej vlastníckej žaloby (čo napokon žalobca aj vykonal). Nakoľko odvolací súd považoval takýto postup žalovanej (polície) za súladný so zákonom, mal tiež za to, že nebol dôvod na prerušenie konania do skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava I o určovacej žalobe. Napriek tomu, že súd prvej inštancie takýto návrh na prerušenie konania výslovne nezamietol, svoj názor k nemu vyslovil rozhodnutím vo veci samej. Odvolací súd pritom zjavne vychádzal z názoru, že pokiaľ u žalobcu nebola splnená už prvá z kumulatívnych podmienok pre priznanie náhrady škody, a to nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., bolo nadbytočné zaoberať sa ďalšími dôvodmi uvedenými v žalobe (vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou - k tomu pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 506/2018). K námietke žalobcu, že súd jeho nárok neposudzoval i podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, odvolací súd uviedol, že tak neurobil práve z dôvodu, že takýto nárok nebol predmetom daného súdneho sporu. Nemožno preto konštatovať, že by sa odvolací súd nevysporiadal aj s touto odvolacou otázkou. Inými slovami povedané, odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že súd prvej inštancie bol povinný ním uplatnený nárok súčasne posudzovať aj ako nárok podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, nakoľko mal za to, že z

pohľadu vymedzenia skutku žalobcom v žalobe (opisu rozhodujúcich skutočností) takýto nárok uplatnený nebol. Uvedené potom nerobí rozhodnutie odvolacieho súdu v tomto smere nepreskúmateľným. Dovolací súd preto uzatvára, že z oboch rozhodnutí súdov nižšej inštancie zreteľne vyplýva, prečo žalobu zamietli, keďže oba boli zhodne názoru, že žalovaná sa pri zaistení vozidla a jeho zložení do úschovy nedopustila nesprávneho úradného postupu, v dôsledku čoho nebola splnená už prvá, z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody, podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

23. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

24. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku náležitosti v zmysle § 220 CSP, a preto žalobca neopodstatnene namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

25. Dovolateľ vyvodzoval procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ CSP aj z toho, že súdy odmietli jeho nárok posudzovať aj podľa čl. 20 ods. 4 ústavy. Podľa uvedeného článku ústavy „vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu“.

26. Dovolací súd v tomto smere uvádza, že z dispozičného princípu ovládajúceho civilné sporové konanie vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy sporových strán a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa strany sporu domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu (k tomu pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/219/2007, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 122/2012-47).

27. V danej veci žalobca v žalobe (označenej ako „žaloba o zaplatenie škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom“) svoj nárok odvodzoval zo skutočnosti, že mu vznikla škoda v dôsledku nesprávneho úradného postupu polície (OOPZ Kysucké Nové Mesto a OOPZ Žilina Východ) pri zaistení jeho vozidla podľa zákona o Policajnom zbore. V žalobe podrobne popísal, v čom mal byť postup týchto orgánov nesprávny (tzv. nesprávny úradný postup), a že v príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom mu mala vzniknúť uplatnená škoda (spočívajúca v nemožnosti vozidlo užívať po dobu jeho údajného protiprávneho zadržovania orgánmi polície). Zo žaloby ďalej vyplýva, že žalobca sa obrátil aj na príslušný orgán štátu so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003

Z. z. titulom nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 uvedeného zákona. Nakoľko pri ňom úspešný nebol, obrátil sa so svojim nárokom na príslušný súd, a to prostredníctvom žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Možno teda uzavrieť, že z hľadiska vymedzenia predmetu konania po skutkovej stránke, ktorým vymedzením boli potom súdy pri svojom rozhodovaní viazané, žalobca uplatňoval nárok voči štátu titulom náhrady škody, ktorá mu

mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom orgánov štátu (polície). Žalobca si tak v žalobe svoj nárok neuplatňoval ako „primeranú náhradu“ a neodvodzoval ho „z núteného obmedzenia jeho vlastníckeho práva“ k predmetnému vozidlu, ktorý nárok by navyše prichádzal do úvahy iba v prípadoch zákonného (teda oprávneného) obmedzenia vlastníckeho práva. Nemohol tak postupovať aj preto, lebo v danom čase ešte len prebiehal spor o určenie, kto v skutočnosti vlastníkom predmetného vozidla je. V žalobe sa nenachádza žiadna zmienka o tom, že žalobca požaduje „primeranú náhradu“ za (zákonné) obmedzenie jeho vlastníckeho práva, práve naopak, z jej obsahu jednoznačne vyplýva, že svoj nárok (označený ako náhrada škody) odvíja od postupu orgánov polície, ktorý výslovne označuje za úradne nesprávny (teda protiprávny). Za správny možno preto považovať názor odvolacieho súdu, že nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva nebol (sa nestal) predmetom sporu. Ak aj žalobca neskôr v podaní zo 16. januára 2017 (č. l. 139) v jeho závere uviedol, že „ak by bolo vyhodnotené konanie polície ako oprávnené, tak žalobcom popísaný skutkový stav je v rozpore aj s ustanovením čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, a tak uplatnenú sumu by bolo možné na základe popísaného skutkového stavu právne posúdiť ako nárok na zaplatenie primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k predmetnému vozidlu“, išlo by o iný (nový a samostatný) nárok, ktorý sa však procesne predpísaným (kvalifikovaným) spôsobom nestal predmetom sporu.

28. V tomto smere dovolací súd poukazuje na to, že zmena žaloby je dispozitívnym úkonom žalobcu a je prejavom jeho slobody v dispozícii s konaním a predmetom konania. Žalobca takto môže meniť žalobu, ale len so súhlasom súdu. Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Za zmenu žaloby už nová právna úprava považuje aj podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností, tvrdených v žalobe. Zmenou žaloby však nie je zmena právnej kvalifikácie, lebo právne posúdenie nároku patrí len súdu samému (z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/58/99).

29. V danom prípade však nešlo o prípad iba tzv. „zmeny právnej kvalifikácie“ skutku, ale o uplatnenie si úplne iného (nového) nároku, než bol pôvodne uplatnený nárok (hoci z rovnakého skutkového základu), a to práve z dôvodu, že primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva by prichádzala do úvahy iba v prípadoch zákonného (oprávneného) obmedzenia tohto práva. Je preto rozdiel medzi nárokom na náhradu škody z protiprávneho konania subjektu a nárokom na primeranú náhradu za zákonné (oprávnené) obmedzenie vlastníckeho práva (ide o samostatné nároky, hoci oba môžu vychádzať z rovnakého skutkového základu, avšak ich súčasné uplatnenie sa zároveň navzájom vylučuje). Dovolací súd však dáva dovolateľovi do pozornosti, že od počiatku (ako i v priebehu celého konania, vrátane konania pred dovolacím súdom) žalobca svoj nárok odvodzuje od nesprávneho úradného postupu orgánov štátu, a teda nárok uplatňuje z neoprávneného (protiprávneho) konania orgánov žalovanej. Ak potom v predmetnom podaní (č. l. 139) v závere polemizuje i so skutočnosťou, resp. pripúšťa aj skutočnosť, že by označené konanie polície mohlo byť napokon konaním oprávneným, tak z tohto konania potom vyvodzuje úplne iný (nový) nárok. Ak potom žalobca hodlal uplatňovať tento „iný“, než pôvodne v žalobe uplatnený nárok, mal tak urobiť procesne prípustným spôsobom, a to prostredníctvom kvalifikovaného návrhu na zmenu žaloby (§ 139 a nasl. CSP), o ktorej by potom musel konajúci súd rozhodnúť (keďže k nemu došlo až po doručení žaloby žalovanej - § 141 CSP). O pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby by potom súd musel rozhodnúť uznesením. Dovolací súd však opätovne zdôrazňuje, že súčasné uplatnenie oboch týchto nárokov popri sebe by sa vzájomne vylučovalo. Nešlo by o prípad alternatívneho, prípadne eventuálneho petitu; o ten by išlo iba vtedy, ak by boli oba nároky výlučne uplatňované buď z protiprávneho konania žalovanej alebo z jej oprávneného konania, teda by popri sebe obstáli. Alternatívnym, príp. eventuálnym petitom nie je prípad, keď strana sporu požaduje plnenie z protiprávneho konania, a pre prípad, že by konanie nebolo protiprávne, tak uplatňuje nárok z konania oprávneného (ide teda o dva samostatné nároky, kde jeden z nich vyplýva z protiprávneho konania žalovanej a druhý z konania oprávneného). Nemožno teda súčasne ten istý skutok kvalifikovať ako protiprávny a zároveň ako oprávnený. Žalobca v

konaní nepodal kvalifikovaný návrh na zmenu žaloby, keď navyše z daného podania žalobcu ani len nevyplývalo, či nárok na tzv. „primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva“ mal byť uplatnený popri pôvodnom nároku alebo ho mal nahradiť (ako už bolo uvedené - ich súčasné uplatnenie by sa vylučovalo). V tomto smere dovolací súd poukazuje na zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

30. Možno uzavrieť, že nakoľko žalobca svoj prípadný nárok na „primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva“ nevykonal v konaní právne kvalifikovaným spôsobom (nepodal v tomto smere riadny návrh na zmenu žaloby, o ktorom by bol súd prvej inštancie povinný rozhodnúť, navyše zmena žaloby v odvolacom konaní ani neprichádzala do úvahy - § 371 CSP), takýto nárok sa nestal predmetom odvolacieho konania, z dôvodu ktorého bol nedôvodný i dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, t. j. že by odvolací súd nesprávnym procesným postupom porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Samotnú polemiku dovolateľa o tom, že ak by súd náhodou vyhodnotil postup žalovanej ako správny, mohol by uplatnený nárok posudzovať aj ako nárok „na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva“, nemožno označiť za kvalifikovaný návrh na zmenu žaloby (uvedené potom nepredstavovalo ani rozšírenie pôvodného nároku, ani uplatnenie nového nároku namiesto pôvodne uplatneného nároku), o ktorej prípustnosti mal súd rozhodnúť.

31. Za nedôvodný považoval dovolací súd i dovolací dôvod, podľa ktorého súdy porušili žalobcove práva na spravodlivé súdne konanie (§ 420 písm. f/ CSP) tým, že nerozhodli o jeho návrhu na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníckeho práva k predmetnému vozidlu. Odhliadnuc od skutočnosti, že pri právnom názore súdov o absencii nesprávneho úradného postupu žalovanej, by bolo nadbytočné zaoberať sa ďalšími dôvodmi uvedenými v žalobe (vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou - viď spomínané rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 506/2018), a teda bol takýto návrh na prerušenie konania neopodstatnený, má dovolací súd súčasne za to, že nedostatok rozhodnutia súdu o návrhu na prerušenie konania podľa § 164 CSP (tzv. prípad fakultatívneho prerušenia konania) nie je dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

32. Judikatúra najvyššieho súdu za porušenie práva na spravodlivý proces označuje medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom vecí, odmietne podanie alebo konanie zastaví, alebo odvolací súd odmietne odvolanie, hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (pozri napr. R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001). Dovolací súd ale na druhej strane štandardne zastáva názor, že nie každé porušenie procesných oprávnení strany sporu alebo procesne nesprávny postup súdu má za následok (až) procesnú vadu konania v zmysle § 420 CSP (pozri napr. rozhodnutia, sp. zn. 3Cdo/144/2014, resp. 3Cdo/56/2014).

33. Rozhodnutia súdu o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania sú procesnými rozhodnutiami, ktorými sa nerozhoduje o právach a povinnostiach sporových strán vo veci samej. Takéto rozhodnutia majú procesnoprávne dôsledky len pre určité štádium civilného sporového konania; nejde o rozhodnutia vo veci samej, ktoré by do práv a povinností sporových strán zasahovali konečným spôsobom. Aj keď (prípadne) pri vydávaní týchto rozhodnutí dôjde k procesnej nesprávosti, nemožno nevziať na zreteľ, že v ďalšom konaní, ktoré potom nasleduje, zostávajú strane sporu zachované všetky

jej procesné oprávnenia. Dovolací súd tento aspekt zdôraznil už dávnejšie napríklad v rozsudku, sp. zn. 2Cdo/29/1992 (pozri R 39/1993), v ktorom uviedol, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ OSP (v súčasnosti § 420 písm. f/ CSP) nie je splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania.

34. Vychádzajúc zo záverov, na ktorých je založený judikát R 39/1993, možno pre účely preskúmvanej veci konštatovať, že - z určujúceho, materiálneho hľadiska - nebol síce postup súdu prvej inštancie v súlade s § 164 CSP (keď výslovne nerozhodol o zamietnutí návrhu na prerušenie konania), avšak žalobcovi i naďalej zostali zachované možnosti realizácie jeho procesných oprávnení, v rámci ktorých mohol uplatniť svoj procesný vplyv na výsledok konania. Procesná nesprávnosť, ku ktorej došlo zo strany súdu prvej inštancie (a jej následným akceptovaním i zo strany odvolacieho súdu), nedosahovala preto v danom prípade intenzitu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

35. Pri kvalifikácii intenzity zistenej procesnej nesprávnosti postupu súdov nižšej inštancie z hľadiska § 420 písm. f/ CSP dovolací súd zohľadnil aj to, že nakoľko súdy v konaní nemali preukázanú už prvú z kumulatívnych podmienok pre priznanie náhrady škody, a to nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., bolo nadbytočné zaoberať sa ďalšími dôvodmi uvedenými v žalobe (vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou), čím i návrh na prerušenie konania považovali za neopodstatnený. V danej situácii potom nevydanie samostatného uznesenia o zamietnutí takéhoto návrhu na prerušenie konania muselo byť irelevantné aj z pohľadu dovolateľa.

36. Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že pokiaľ súd prvej inštancie v danom prípade nevydal samostatné rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (a tento stav akceptoval i odvolací súd), sa súdy síce dopustili procesnej nesprávnosti, neporušili však právo žalobcu na spravodlivý proces tak, ako tom má na mysli § 420 písm. f/ CSP (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/204/2013, časopis Zo súdnej praxe č. 51/2014).

37. Napokon v intenciách inštitútu prerušenia konania by v prípade zamietnutia návrhu na prerušenie konania súdom prvej inštancie nebolo voči takémuto rozhodnutiu prípustné ani odvolanie. V prípadoch prerušenia konania je totiž odvolanie prípustné podľa § 357 písm. n/ CSP len proti uzneseniu, ktorým bolo prerušené konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a/ alebo § 164 CSP, či už na návrh alebo bez návrhu. Ak by súd návrhu na prerušenie konania nevyhovel, nešlo by o prerušenie konania, a teda odvolanie proti negatívnemu rozhodnutiu by prípustné ani nebolo (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 4. decembra 2018, sp. zn. 1Obo/15/2018).

38. Ani dovoláciu námietku o tom, že sa mal odvolací dopustiť porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces tým, že nesprávne hodnotil dôkazy, keď bližšie neurčenému oznámeniu (oznámenie z databáz polície - lustrácia z 8. júla 2009) priznal status verejnej listiny, v dôsledku čoho od žalovanej nepožadoval preukázanie svojich tvrdení, avšak od žalobcu ich preukázanie požadoval, nepovažoval dovolací súd za dôvodnú.

39. V danej veci orgány polície pri zaistení vozidla žalobcovi vychádzali z medzinárodnej databázy (Interpol), resp. z vyhláseného pátrania po predmetnom vozidle Národnou ústredňou SIRENE Taliansko a evidenčnej karty vozidla (č. l. 112, 113), z ktorých nepochybne vyplývalo, že predmetné vozidlo bolo v pátraní, nakoľko pochádzalo z krádeže v Taliansku, ku ktorej došlo 21. marca 2006.

40. Jednou z nevyhnutných podmienok začlenenia sa medzi štáty schengenského priestoru bolo i vybudovanie Schengenského informačného systému a zriadenie pracoviska SIRENE. Funkčný Schengenský informačný systém predstavuje jedno z hlavných kompenzačných opatrení na

zabezpečenie bezpečnosti v schengenskom priestore. Schengenský informačný systém napomáha odhaľovaniu trestnej činnosti aj v rámci vnútrozemia jednotlivých členských štátov a má byť dostupný čo najširšiemu okruhu pracovníkov oprávnených orgánov presadzovania práva. Umožňuje príslušníkom bezpečnostných zložiek členských štátov monitorovať údaje o osobách a predmetoch, ktoré boli do databázy zaradené v ktorejkoľvek inej členskej krajine a prijať požadované opatrenia. Fungovanie Schengenského informačného systému upravuje IV. Hlava Schengenského dohovoru, stanovujúc základné princípy fungovania systému, okruh informácií spracúvaných v systéme, postavenie úradu SIRENE, okruh subjektov oprávnených na prístup k údajom v Schengenskom informačnom systéme, princípy ochrany a bezpečnosti spracúvaných údajov a práva dotknutých osôb, ako aj náklady prevádzky systému. Po technickej stránke Schengenský informačný systém pozostáva z 1/ národnej časti v každom členskom štáte a 2/ centrálnej časti nachádzajúcej sa v Strassburgu (Francúzsko), ktorá je on-line prepojená a aktualizovaná s národnými časťami, čím je zaručená jednotnosť údajov vo všetkých národných častiach. V národnej časti sú evidované, okrem iných, aj kategórie záznamov o veciach odcudzených, zneužitých, stratených alebo hľadaných ako dôkaz v trestnom konaní. Schengenský informačný systém teda predstavuje spoločný informačný systém štátov schengenského priestoru, ktorý obsahuje údaje o osobách a veciach vo vzťahu, ku ktorým bolo vyhlásené pátranie jedným z členských štátov za dodržania podmienok stanovených Schengenským dohovorom. Schengenský informačný systém je prioritným nástrojom pre účely vyhlasovania pátrania v štátoch schengenského priestoru. V čase, kedy nebol tento nástroj prístupný jednotlivým štátom, funkciu hlavného kontaktu so zahraničím pre účely vyhlasovania pátrania plnila medzinárodná organizácia Interpolu prostredníctvom jednotlivých národných ústrední dislokovaných v takmer všetkých krajinách sveta. V súčasnosti v krajinách schengenského priestoru túto úlohu plne prevzal Schengenský informačný systém a organizácia Interpolu plní úlohu v oblasti pátrania v ostatných krajinách sveta. Schengenský informačný systém umožňuje jednotlivým štátom vytvorenie priameho on-line prepojenia národných pátracích databáz s národnou časťou Schengenského informačného systému. Táto bezprostredne zasiela údaje do centrálnej databázy Schengenského informačného systému, na ktorú sú pripojené národné databázy Schengenského informačného systému ostatných štátov a týmto spôsobom je poskytnutý prístup k okamžitej možnosti disponovať s informáciami týkajúcimi sa vyhláseného pátrania. Záznamy o veciach odcudzených, zneužitých, stratených alebo hľadaných, ako dôkaz v trestnom konaní, sú upravené v čl. 100 Schengenského dohovoru. Schengenský dohovor v zmysle čl. 100 umožňuje štátom vykonávať pátranie, okrem iných, aj po motorových vozidlách so zdvihovým objemom motora väčším ako 50 cm³. Dôvodom žiadosti pre realizáciu pátrania po vyššie uvedených vozidlách je 1/ strata, odcudzenie alebo zneužitie vozidla alebo 2/ ak vozidlo môže slúžiť ako dôkaz v trestnom konaní. V samotnej praxi teda dochádza najčastejšie k zaisteniu motorových vozidiel, ktoré boli vložené do pátrania dožadujúcim členským štátom z dôvodu ich odcudzenia, resp. sprenevery. V závislosti od právnej úpravy právnych poriadkov jednotlivých štátov je možné zaistiť vozidlo na základe oprávnení daných bezpečnostným zborom alebo na základe žiadosti o právnu pomoc zasielanej príslušným justičným orgánom. V konaní rozhodovania o navrátení motorového vozidla oprávnenému subjektu sa postupuje v zmysle národného práva štátu, na území ktorého došlo k zaisteniu vozidla.

41. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí síce konštatoval, že „z policajných databáz jednoznačne vyplýva, kde a kedy bolo predmetné vozidlo (stotožnené VIN číslom, registračnou značkou, výrobcom, aj modelom) ukradnuté, pričom oznámenie ako verejná listina potvrdzuje pravdivosť toho, čo polícia v nej na základe svojich databáz uviedla, keď žalobcom uvádzané skutočnosti zostali v pozícii ničím nepreukázaných tvrdení“, týmto však procesne neprípustne nepreniesol dôkazné bremeno ohľadne skutočnosti, či predmetné vozidlo sa stalo skutočne predmetom krádeže v Taliansku na žalobcu. Ako už bolo uvedené, vybudovanie Schengenského informačného systému (SIRENE) vyplývalo zo Schengenského dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná. Záznamy z tohto informačného systému síce nemajú povahu dôkazu verejnou listinou v zmysle § 205 CSP (ide o nástroj pre účely vyhlasovania pátrania v štátoch schengenského priestoru), avšak pre príslušné konajúce orgány polície sú zdrojom informácií pre ich ďalší postup v zmysle národného práva štátu, na území ktorého došlo k zaisteniu vozidla (na ich základe je možné zaistiť vozidlo v zmysle oprávnení, daných bezpečnostným zborom alebo na základe žiadosti o právnu pomoc zasielanej príslušným justičným orgánom). Tento

system teda umožňuje príslušníkom bezpečnostných zložiek členských štátov (vrátane polície) monitorovať údaje o osobách a predmetoch, ktoré boli do databázy zaradené v ktorejkoľvek inej členskej krajine a prijať požadované opatrenia. Údaje v ňom sú prepojené a aktualizované samotnými členskými štátmi. Ak potom z tohto systému vyplynulo, že vozidlo žalobcu je v pátraní z dôvodu, že malo byť odcudzené v Taliansku, orgány polície boli povinné z tejto informácie vychádzať a v zmysle oprávnení, daných im príslušnými predpismi Slovenskej republiky (vrátane zákona č. 171/1993 Z. z.), takéto vozidlo zaistiť. Uvedené záznamy teda nepredstavovali dôkaz o tom, že vozidlo skutočne pochádzalo z krádeže v Taliansku (nie sú dôkazom o samotnej krádeži), ale boli legitímnym právnym dôvodom pre úradný postup (konanie) polície podľa príslušných vnútroštátnych noriem. Polícia sa potom mohla spoliehať na hodnovernosť týchto záznamov, resp. údajov z nich vyplývajúcich, keďže príslušný členský štát (Taliansko) ich neaktualizoval v tom smere, že by bolo vozidlo z medzinárodného pátrania medzičasom vyradené. Ak potom žalobca tvrdil, že vozidlo kradnuté byť nemuselo, prípadne že mohlo byť v Taliansku ukradnuté aj priamo žalobcovi, išlo o skutočnosti týkajúce sa preukázania samotného odcudzenia vozidla, a teda skutkové tvrdenia žalobcu, ktoré bol povinný preukázať, prípadne navrhnúť v tomto smere dôkazy na ich preukázanie. V okamihu zaistenia vozidla by však bolo prakticky nemožné, aby príslušná polícia (vychádzajúc z údajov informačného systému SIRENE) súčasne dokazovala i to, že vozidlo bolo skutočne odcudzené (v takomto prípade by bolo potom akékoľvek zaistenie vozidla zmarené, keďže dokazovanie týchto skutočností by bolo časovo zdĺhavé). Tu dovolací súd iba okrajovo dodáva, že ak by sa aj neskôr preukázalo, že vozidlo nepochádzalo z krádeže v Taliansku, bol by zrejme postup polície (minimálne v otázke samotného zaistenia vozidla) správny, nakoľko v čase zaistenia vozidla z predmetného medzinárodného informačného systému (z ktorého polícia legitímne vychádzala) vyplývalo, že vozidlo skutočne bolo v pátraní z dôvodu jeho krádeže v Taliansku. Polícia preto inak postupovať ani nemohla. Práve naopak, nesprávneho úradného postupu by sa mohla dopustiť, ak by napriek uvedenej vedomosti vozidlo nezaistila.

42. Napriek uvedenému, samotná skutočnosť, či by odvolací súd záznamy z informačného systému SIRENE (a z nich vyplývajúce údaje týkajúce sa krádeže vozidla) vyhodnotil ako údaje vyplývajúce z verejnej listiny alebo nie (pravdivosť ktorých nebolo potrebné preukazovať), nebola v danej veci relevantná, nakoľko pre daný spor nebolo rozhodujúce, či vozidlo bolo skutočne kradnuté, ale či bol/nebol za daných okolností úradný postup polície, v podobe zaistenia vozidla a jeho zloženie do úschovy, správny alebo nie,

príp. či dôvody na jeho ponechanie v úschove trvali aj po uplynutí 90 dňovej lehoty v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. Z tohto pohľadu potom skutočnosť, či predmetné záznamy z informačného systému SIRENE mali alebo nemali povahu verejnej listiny, bola irelevantná, nakoľko neboli dôkazom o odcudzení vozidla, ale titulom (dôvodom) pre konkrétny úradný postup polície. Inak povedané, tieto záznamy mali slúžiť ako dôkaz o tom, či orgány polície postupovali správne, keď na podklade informácií z nich získaných pristúpili k zaisteniu vozidla podľa príslušných ustanovení zákona o Policajnom zbore. Z pohľadu skutkových tvrdení žalobcu bolo potom rozhodujúce jeho tvrdenie, že orgány polície sa mali dopustiť nesprávneho úradného postupu tým, že nezačali trestné stíhanie vo veci samej (v rámci ktorého mohli požadovať vydanie veci alebo ju odňať), ale zvolili podľa žalobcu nesprávny postup,

keď k zaisteniu vozidla pristúpili podľa zákona o Policajnom zbore. Aj samotný žalobca na pojednávaní uviedol (č. 1. 275), že ani samotné poznatky zo systému SIRENE, t. j. vedomosť o pátraní uvedeného vozidla, neodôvodňovali postup polície podľa § 21 ods. 1 zákona 171/1993 Z. z. Jeho ďalšia argumentácia následne smerovala i k tomu, že napriek uvedenému mu malo byť vozidlo vrátené, nakoľko v lehote 90 dní (§ 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z.) si k nemu žiadny subjekt kvalifikovane neuplatnil vlastnícke právo. Ak takýto postup polície žalobca považoval za nesprávny, bol povinný svoje tvrdenie o jeho nesprávnosti aj preukázať. Samotnú existenciu nesprávneho úradného postupu bol teda povinný preukazovať žalobca. Ak podľa žalobcu potom súdy zo zisteného skutkového stavu vyvodili nesprávny právny záver (o tom,

že postup polície nebol nesprávnym úradným postupom), mal žalobca dovolanie podať z dôvodov podľa § 421 CSP a nie § 420 CSP (predovšetkým z dôvodu, že sa odvolací súd

vo vyhodnotení právnej otázky, že deklarovaný úradný postup orgánov polície nepredstavoval nesprávny úradný postup, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, napr. v jeho rozhodnutí 4Cdo/87/2011). V tomto smere však platí, že je povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neskúma správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd nemôže v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa) a z vlastnej iniciatívy „rozširovať“ dovolacie dôvody aj na dôvody podľa § 421 CSP v prípadoch, kedy dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval iba z ustanovenia § 420 CSP.

43. K námietke dovolateľa, týkajúcej sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania odvolacím súdom, dovolací súd ešte dodáva, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 2Cdo/130/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

44. Pokiaľ teda žalobca v ďalšom namietal skutkové závery odvolacieho súdu (konkrétne spôsob vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom), tieto nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

45. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca aj v tomto prípade neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

46. S uvedeným potom úzko súvisí vyhodnotenie, ako neopodstatnenej, i poslednej dovolacej námietky žalobcu (uplatnenej podľa § 420 písm. f/ CSP), podľa ktorej „súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí skutkovo nevymedzil súdom akceptovaný dôvod zaistenia vozidla, pričom odvolací súd sa následne v celom rozsahu stotožnil s takýmito neexistujúcimi dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie“ a rovnako, že „ak by vec bola zaistená z dôvodu, že vozidlo bolo odcudzené, súd by musel dospieť k zisteniu, že vznikli pochybnosti o vlastníckom práve, kto tieto pochybnosti vyvolal, akým a či relevantným právnym úkonom a tieto skutočnosti aspoň stručne identifikovať v rámci odôvodnenia, ale hlavne uzavrieť, že tieto pochybnosti boli vyvolané v čase zaistenia vozidla, t. j. v čase maximálne 90 dní od 9. júla 2009“ a napokon, že „ak by sa vykonanými úkonmi potvrdilo, že zaistená vec súvisí s trestným činom - bola odcudzená, policajť bol povinný zaistenú vec neodkladne odovzdať príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní, čo taktiež vylučovalo dôvod zaistenia - zadržanie z dôvodu, že vec bola odcudzená, resp. vylučovalo následné uloženie vozidla do úschovy“. Tieto námietky (žalobcom označené ako dôvod nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižších inštancií, ku ktorému sa už dovolací súd podrobne vyjadril v bode 22. tohto rozhodnutia v tom smere, že súdy za dôvod zaistenia zreteľne označili to, že dotknuté vozidlo súviselo so spáchaním trestného činu krádeže, ku ktorej malo dôjsť v Taliansku, a preto jeho zaistenie bolo potrebné na vykonanie úkonov, potrebných na zistenie skutkového stavu veci) sa v podstate týkajú vyhodnotenia právnej otázky súdmi nižšej inštancie, či postup polície pri zaistení vozidla predstavoval/nepredstavoval nesprávny úradný postup

(žalobca tu v podstate tvrdí, že dôvod na zaistenie vozidla nebol daný, čím mal byť potom postup polície súdmi vyhodnotený ako nesprávny), ktorej správnosť by však mohol dovolací súd vyhodnocovať iba v prípade, ak by žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 CSP. V takomto prípade by žalobca však (okrem výslovného označenia, že dovolanie podáva aj podľa § 421 CSP) musel súčasne v dovolaní vymedziť i právnu otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý by umožnil posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Žalobca teda týmto namieta iba nesprávne právne vyhodnotenie postupu polície pri zaistení vozidla, ktorý súdy (na rozdiel od žalobcu) vyhodnotili ako správny (t. j. namieta právne posúdenie veci odvolacím súdom), pri ktorom dôvode je však prípustnosť dovolania daná len podľa § 421 CSP a nie však podľa § 420 CSP.

47. Žalobca v tomto smere nielenže dovolanie nepodal podľa § 421 CSP, ale v ňom ani nevymedzil právnu otázku, ktorú by mal dovolací súd posudzovať. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného, dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená (príp. bola riešená rozdielne) a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu, sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/28/2017).

48. Iba samotné nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, resp. nesúhlas žalobcu s právnym názorom odvolacieho súdu, bez vymedzenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej, alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP (1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017).

49. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP procesne prípustné, a preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

50. Úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej v tomto konaní nevznikli.

51. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.